

Jamla julminnen,

Meddelade av Fritz Andersson Klatslösa pr Rydsgård, Född d. 19/11 1901

Hört följande berättas i hemmet.

Då julen nalkas inträder alltid någon förändring i människornas alldagliga levnadsätt. Tillbedelserna för den samma börja ju veckor, kanske månader i förväg. Man bakar, bygger, städar, och först och främst slaktar man den sedvanliga julgrisen, som det ju har varit sed ända från hednatiden.

Detta göromål bör kanske nämnas först, dels är det en av de första bland julförberedelserna, och dels är det ett ganska oftergivet villkor för julfirandet. Ganska tidigt på morgonen samlas man, tre eller fyra stycken hanfasta karlar, det beror på hur stora krafter man misstänker, att det stackars djuret har. Då går man ned till nasse i stian. Där blir en stunds kapploppning, och så kommer man ut med det småknötande offeret. Kort därefter hör man dess ljudliga skrik, slaktaren mumlar byst en formel, och så far nasses själ till Valhall.

Formida glömd. Turchon näppt om grärens "lätje fulla
levnad", som nu toge slut. Vidare la anhållan om slaktaren
inte skulle bli anklagad av gräsen en gång för sitt döt.

På blir det ena göromålet undanstökat efter det andra,
och så kommer äntligen julen. På julafton fändes granen, julklappar-
na utdelas, om det vankas några sådana, och man fröjdar sig riktigt
grundligt. På juldagen besökes julottan. Då får man stiga upp ganska
tidigt, ty man har en del sysslor också. Sedan styr man sina steg
mot kyrkan liksom alla andra. Där brukar då vara mera folk
än under någon annan av årets helgdagar. Med

Med julen lider det också mot det gamla årets slut. På
årets sista kväll, nyårsafton, har det sedan gammalt varit sed att
"skjuta ut" det gamla året. På snart det hade blivit skunt och man
hade tänt ljus i stugorna, börjades det. Man gick från gård till gård
och hakterade sina grannar med salut. Kunde man passa på och
skjuta, just som man i huset bar fram grötfalet, och så få henne att tap-

pa det i golvet, ansågs det som ett mycket lysande resultat. Men sedan gällde det att komma iväg fortast möjligt, ty ut kom naturligtvis en vädgad husfader, och han försökte alltid att få tag i skytten. Hade man däremot inte ställt till med någon så dan liten förhastlighet, var det ju inte så farligt. Då bestods ju välfägnad av ett eller annat slag, om man blev infångad, och många gånger gjordes heller inte stor möda att komma undan.

Ett annat jultyptåg, som för ganska mycket brukades, var att kläda ut sig till "julaspoke". Då slöt man sig sammans några stycken. Det berodde på omständigheterna, hur många man ville vara. Då klädde sällskapet ut sig, helst i någon gammaldags dräkt, men även nutida kom till användning. Man kunde t. ex. vända ut och in på ett par byxor och en rock, och så måla sig ordentligt i ansiktet. Då fick man en ganska ändamålsenlig utstyrel. Musik skulle man också ha med, naturligtvis inga finare varken instrument eller musikstycken, utan de mest komiska och outaniga, man kunde åstadkomma.